

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: EGÉSZ ÉVRE 36, FÉLÉVRE 18, NEGYEDÉVRE 9, EGYHÓRA 3
FENEG. EGYES SZÁM ÁRA HÉTROZSNAP 12 FILLÉR, VASÁRNAP 20 FILLÉR, KÜL-
FÖLDRE A KÉTSZERESÉRE. — MEGJELNIK HETFO KIVÉTELVÉL MINDEN NAP.
KIADÓK: HEGEDŰS ÉS SÁNDOR IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
FARKAS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG: NAPPAL: FERENC JÓZSEF UT 34. SZÁM. TELEFONSZÁM:
10-20. ÉJJELE: FERENC JÓZSEF UT 49. SZÁM. TELEFONSZÁM: 18. FŐKIADÓ:
HIVATAL: FERENC JÓZSEF UT 49. SZÁM. TELEFONSZÁM 18. FŐKIADÓHIVA-
TAL ÉS KÖLCSÖNKÖNYVTÁR: SZÉCHÉNYI UCCA 2. SZÁM. TELEFONSZÁM: 575

DEBRECEN, 1928 JULIUS 26.

CSÜTÖRTÖK

XXVI. ÉVFOLYAM 168. SZÁM.

Nyári közgyűlés

kellemetlenkedik most a tisztelt város-
atyáknak s e nehéz meleg időben órák
hosszáig kell a meleg teremben elüldö-
gélgni és ásítani, már tudniillik a gut
gesint városatyáknak, mert hiszen a
másik oldalon majd fognak beszélni, fej-
tegetni, boncolgatni eleget. Már tudni-
illik a Független Polgári Párt oldalán.
Isten bizony milyen jó is lenne, ha a
közigazgatási bíróság valóban megsem-
misítette volna az e párthoz tartozók
mandátumait. Nem tartana az egész köz-
gyűlés egy óra hosszágig sem. Az előadó
ur elmondaná, hogy ezt akarja a tanács,
ugy akarja a jog- és pénzügyi bizottság
is, mire a közgyűlési többség rábólintana,
hogy jól van, hát ha annyi okos ember,
két bizottság is, amelynek tagjai mind
„a mi embereink” azt mondják, hogy ugy
legyen, hát legyen ugy. Mit kell ehhez
sok beszéd. Bizony-bizony így lenne ez,
ha itt lennének a tisztés, békés jó idők.

Ez a gyönyörűsége állapot bizony
megszűnt, amióta a Független Polgári
Párt bizottsági tagjai bevonultak a köz-
gyűlési termébe és ott minden közügyben
keresik, hogy mi a polgárság, mi a köz-
érdeke. Így lesz ez a csütörtöki közgyű-
lésen is. És tegyük a szívünkre kezün-
ket, valljuk be, hogy így a helyes. Sok
minden nem történt volna meg, ami, saj-
nos, megtörtént, ha a Független Polgári
Párt már régebben is kivette volna ré-
szét abból a munkából, amelynek fel-
adata lenne egy város demokratikus köz-
igazgatását irányítani.

A csütörtöki közgyűlésnek egyik leg-
fontosabb tárgya lesz a Piac ucca rende-
zésének kérdése, valamint a dandárpa-
rancsnoki palota és a laktanya építésének
kérdése. A Független Polgári Pártnak
bizonyára mind a két kérdéshez lesznek
megjegyzései és e megjegyzések kapcsán
sok olyan részletkérdés kerül megvilá-
gításra, amely nagyban befolyásolja a do-
log lényegét. Így például mi, akik ma-
gunk is szükségesnek és helyesnek tart-
juk a honvédkincstári építkezéseknek sür-
gösen és mielőbb való megkezdését, te-
hát a tervezett létesítményeknek meg-
valósítását, mégis kíváncsiak vagyunk,
mik azok a költségek, amelyek e létesít-
mények kapcsán Debrecen város közönsé-
gére háramlani fognak. Nem a telkek ér-
tékét gondoljuk e pillanatban, hanem ama
független munkálatok költségeit, ame-
lyek a honvédkincstári építkezések kap-
csán fognak felmerülni. Nem szeretnők
ugyanis, hogy ebben a kérdésben is, mint
eddig nagyon sokban, így például a leg-
súlyosabban, a burkolatozási kérdésben,
a költségekre vonatkozó teljes tájékozat-
lanság mellett szavazzon meg a közgyű-
lés akármilyen hasznos, vagy kívánt léte-
sítőmenyt.

S ha már a burkolatozási kérdéstről
van szó, épen ennek a közgyűlésnek már
jelzett másik fontos tárgya kíváncsodik
előtérbe. A Piac ucca rendezésére gondol-
unk, amelynek elrendelése nagyrésztben
annak tulajdonítható, hogy senki sem
volt tisztában egészen azzal, hogy annak
végrehajtása micsoda horrorbilis költség-
gel fog járnai, különös tekintettel még arra
a körülményre is, hogy a Piac ucca ren-
dezésének mostani megoldása egy telje-
sen ideiglenes dolog és a végleges megol-
dásra a nem is olyan távoli jövőben
amugy is gondolnunk kell. Nem egészen
érthető tehát, miért kell erre az ideigle-
nes megoldásra olyan rettenetes összeget
fordítani, mint amibe ez az ideiglenes és
tudomásunk szerint sem a Piac uccai ház-
tulajdonosoknak, sem a Piac uccai keres-
kedőknek nem megfelelő és valóban nem
is alkalmas megoldás kerül. Erre a kér-
désre is áll az a régebbi és sokszor han-
goztatott megállapításunk, hogy Debre-
cen város polgársága soha sincs tájékozat-
tatva azokról a horrorbilis terhekről, ame-
lyek egy-egy ilyen munkálatnak elhatáro-
zása következtében őt terhelni fogják.

Egy elmebajos asszony vallja magát Kiss Mártonné gyilkosának és bizonyítékokat is szolgáltatót maga ellen

(Részletes tudósítás a 3-ik oldalon)

Ezért tartjuk szükségesnek, hogy min-
den ilyen nagyobbabású kérdésnél az a
polgárság, amely a mai borzasztó gazda-
sági viszonyok között az ilyen terheket, a
költségeket véres verejtékkel kiizzadja,
előzetesen ne csak a szép tervekkel lássa
és hallja, hanem lássa azokat a szép ösz-
szégeket is, amelyeket majd fizetnie kell
ezekért a tervekért. Ezért van feltétlenül
igaza a Független Polgári Pártnak, amely
nem egyszer követelte már, hogy részt
vehessen ezeknek a terveknek már a
szakbizottságokban történő tárgyalásain,
amely esetben már ott rámutatna arra,
hogy ezeket a terveket az utánuk követ-
kező óriási terhek miatt most és abban a
mértékben, amint azt a polgárság kinos
anyagi helyzete nem engedi meg, nem
szabad végrehajtani. A bizottsági tárgya-
lások során a Független Polgári Párt már
eleve hangot adhatna a polgárság tiltako-
zásának minden olyan kísérlet ellen,
amely amugy is lehetetlen gazdasági

helyzetén még jobban rontana.

Ennél a kérdésnél kell rámutatnunk
arra, hogy a közigazgatás demokratikus
irányát és tartalmát épen abban látjuk,
hogy Debrecen város közterheit viselő
polgársága minél szélesebb rétegben, mi-
nél mélyrehatóbban foglalkozzék és tud-
jon is mindarról, ami az ő terhére történni
akar, vagy történni fog. Önsorsának így
lehet csak valóban irányítója és így való-
sulhat meg az elv: semmit rólunk nélkül-
lünk. Nem tudjuk, mi igaz a tulsó oldalon
nagy örömmel fogadott hírből, hogy a
közigazgatási bíróság a legutolsó tör-
vényhatósági bizottsági tagválasztásokat,
amelyek a hatalomnak és a tulajdonnak
minden elképzelhető taktikázása ellenére
is a Független Polgári Párt teljes győzel-
mével végződött, de kétségtelen, hogyha
ez a hír igaz, Debrecen város öszpolgár-
sága hosszú időre ismét elvesztette érde-
keinek legigazibb szószólóját a törvényha-
tósági bizottságban.

dőben mindig a függetlenségéért harcolt
és vértett.

Történelmünk sötét lapjai sem szolgál-
hatnak indokul a vád fenntartására, mert
igaz, hogy II. Rákóczi Ferencet a ma-
gyar törvényhozásban megnótázták; igaz,
hogy Kossuth Lajos állampolgári jogai-
tól megfosztották, de ezeket a bűnöket
nem a mi népünk követte el, amelynek
lelkében e nemzeti nagyságok a hazasze-
retet oltáraként szerepeltek és szerepel-
nek ma is, hanem

elkövették egyrészt megvesztegetett
főurak, kik uradalmakon osztzkod-
tak, másrészt az akkori nemzetveze-
tők szolgáléküségé, kik annyira ki-
vántak sütkérezni a császári udvar
égető fényében.

De legközelebbi multunk és jelenlegi
helyzetünk is népünk érettsége mellett
bizonyít. A kommunizmus idején épen a
titkos választójogtól ma megfosztott ma-
gyar paraszt volt az, amely helyt állott
magáért.

A szanalást, az adók tömkelegét, a
gazdasági válság sorvasztó hatását
ez a nép fenkölt türelemmel és néma
megadással, de a jövőjébe vetett bi-
zalommal türi.

E néma türés a legnagyobb bizonyíték
érettsége mellett.

Állítsanak csak egy példát a történe-
lemből, amikor a magyar nemzet meg-
szegte volna szavát, vagy szerződését. A
világháború kiáltó példa becsületessége
mellett.

A titkos választójog és a demokratikus
közigazgatás a magyar jövő legnagyobb
problémája. Mi, akik

békés uton kívánjuk visszaszerezni
Nagymagyarországot,

e nemzeti munka megindításának alap-
feltételül tekintjük ezeknek intézménye-
sítését.

A titkos választójog a mai időben a
magyar polgárnak egyetlen lehető-
sége, hogy önsorsába beleszólhasson.

A nemzeti lelkiismeret szava s a közvé-
lemény ereje másképp nem is nyilatkozhat-
nak, csakis a titkos választójog útján.
Hiszen ma egy polgárembernek és csalá-
djának a hatalmat kezelőkkel és szer-
veikkel annyi érintkezési felülete van,
hogy másként nem nyilatkozhat a kor-
mányzat jóságára és helyessége felől, csak
titkos választójog útján. Belátták ezt a
nyugati népek, be kell látnunk nekünk is.

A titkos választójog biztosítja a pol-
gárnak a jogot, hogy választások so-
rán a vezetők működése felett bírá-
latot gyakorolhasson.

A gazdasági élet szálai ezer és ezer
módon szövik át a magyar polgár megél-
hetési lehetőségeit. És mennél intenzi-
vebb lesz gazdasági életünk, ezek a szá-
lak annál inkább szaporodnak és erősöd-
nek, függő helyzetbe hozzák a gazdát,
kereskedőt és iparost egyaránt. Titkos
választójog nélkül nem lehet biztosítani a
gazdasági élet egészséges fejlődésének
rendjét, a kartelleknek és a nagy tóké-
nek egyéb veszedelmes kinövéséivel szem-
ben a polgár független bírálati jogát.

De az osztály-alapon álló szervezetek
és szakszervezetek esetleges terrorja sem
kerülhető el másképp, minthogy

a dolgozó polgárnak megadatik a tit-
kos választójog által a mód arra,

Titkos választójog és demokratikus közigazgatás

Irta: HEGYMEGI KISS PÁL országgyűlési képviselő.

Képzelnék magunkat a közvélemény
előtt, amely mint jury hivatott abban a
kérdésben dönteni, vajjon

a magyar nép érett-e már annyira,
hogy a titkos választójogot és de-
mokratikus közigazgatást, a XX-ik
század e két nagy problémáját in-
tézmenyesíteni lehet megcsontított
országunkban?

A vádat Bethlen István gróf képviseli,
aki egyfelől

bent az országban

közreadott nyilatkozataiban a titkos vá-
lasztójogot veszedelemnek, e vivmányt
követelőket gyujtogatónak minősítette.

Kint a nagyvilág előtt

pedig Sir William Good urral fejteget-
tette, hogy

népünk — sajnos — ezekre a vivmá-
nyokra még nem érett meg.

A másik vádló: Scitovszky Béla, aki
ugyanazon indokokból, mert veszedelmet
jelent és mert népünk még nem érett meg
rá — benyújtotta a vádat a demokratikus
közigazgatás ellen azzal a javaslatával,
amelyet a parlament bezárása előtt „Köz-
igazgatási reform” címmel az országgyű-
lés elé terjesztett.

Mi lehet a védelem álláspontja?! Tisz-
telt Jury! A vádbeszédek

párturalmi céltzatokból fakadtak.

Aki a nemzet boldogulását nem saját ma-
gának és pártjának fenntartásában látja
s aki

a nemzet fogalma alatt a dolgozó
magyar társadalom egyetemét érti,
annak nem lehetnek aggályai a titkos vá-
lasztójog és a demokratikus közigazgatás
behozatala ellen.

A védelem nagyon jó társaságban fog-
lal helyet, mert hiszen a titkos választó-
jog és a demokratikus közigazgatás gon-
dolatát

ma Európa minden kiváló államférfia
osztja, eltekintve a diktátoroktól és
a bolsevistáktól.

Idebent az országban nemzeti értékek,

kiknek háta mögött politikai mult áll, —
csak Apponyt említsük meg — hivei a
dolgozó magyar nép jogai biztosításának.

De hivatkozhatunk nemzetünk igaz ba-
rátjaira is. Rothermere lord bizonyára
nem osztja a tisztelt vádlók véleményét,
amely szerint népünk éretlen volna. Kül-
lönben a magyar sors tragikumára részve-
tet sem kelthetett volna benne. Hivatkoz-
hatunk

pártkülönbség nélkül az Amerikában
járt magyar képviselőkre

s mindazokra széles e világon, kik velünk,
magyarokkal éreznek. Szinte követelik
tőlünk a demokratikus berendezkedése-
ket, mert ezek nélkül ellenségeink izga-
tása elzárja jövőnk és határaink békés
visszaszerzésének lehetőségeit.

Reakciós országunk igyekezzék el-
lenségeink bennünket feltüntetni,

amely ország nem alkalmas arra, hogy el-
szakított területeit visszakaphassa, mert
az ő állításaik szerint a demokratikus be-
rendezkedések elvonásával elnyomhatjuk
idegen ajku testvéreinket. A világ szere-
tete csak úgy fog fokozódni velünk szem-
ben és igazságaink megvalósítása csak
úgy érlelődhetik meg, ha ellenségeink
méltatlan vádjait megcáfoljuk s a de-
mokratikus haladásnak útján nem akadá-
dályozzuk.

A demokratikus intézmények megva-
lósítása legbiztosabb és legfontosabb
irredenta propaganda.

De hivatkozhatik a védelem nemzetünk
történelmének lapjaira is. Ez a nép, mely-
nek elődei Szent István idejében önként
illeszkedtek be a művelt keresztény világ
társadalmi rendjébe, ez a nép, amely ki-
birt egy tatárjárást, ez a nép, amely sza-
badsághőseinek vezetése alatt nehéz kö-
rülmények között szívesen áldozta fel éle-
tét függetlenségéért, nem nevelhetett
1000 éves történetének csillogó lapjai
mellett olyan satnya ivadékok, mely a
XX-ik században hátrábbvaló lenne, mint
Európa bármelyik nemzete s ne éret-
t volna meg önsorsának intézésére, holott
a Habsburgok alatt az utolsó 400 eszten-

hogyan akarát a terrorral szemben is kinyilatkoztathassa.

A titkos választójog a polgári gondolat fennmaradásának egyedüli biztosítéka.

A demokratikus közigazgatás jelenti a virilizmus eltörlését, megszüntetését annak a rendszernek, hogy

egy pár nagyobb adózó, kik a lakosság többi részével szemben a közterheknek egy nagyon csekély részét viselik, a jobbságra emlékeztető külön jogokat ne gyakoroljon;

jelenti a tisztviselők szolgálati pragmatikáját s a politikától való függetlenítését s jelenti a nép szeretetének bevitelét a közigazgatásba. Igaz, hogy megszűnnek a párt-, osztály- és klikkszempontok, de érvényesül a köz java!

Miért fél ettől Scitovszky belügyminiszter ur? A római katolikus egyház társadalmi legutóbb azért ünnepelte az új biborost, Serédi Jusztiniánt, mert a nép egyszerű fiából és a szerzetesből mérész iveléssel Magyarország hercegprímása lett. Nem-e a demokrácia ulti diadalát e kinevezésben? S ha ez ment a hierarchikus római katolikus egyházban, miért ne történhetne meg a magyar közigazgatásban is, hogy

a nép szeretetétől áthatott egyszerű emberek kerülhessenek fontos közigazgatási pozíciókba?!

Vagy ott van a protestáns egyházak szervezete. Tiszta demokratikus szervezet! A hatalom az egyházakhoz hívóink kezébe adva! S mégis az egyházi élet kormányzásában az intelligencia viszi a vezető szerepet.

És mivel és mimódon akarják azok, kik e népet éretlennek tartják, nevelni? Mert az iskola a kulturális alapfeltételeket adja meg az embernek, azonban az önállóság az élet küzdelmeinek közepette nyilvánul meg. Minő ellentét, ha kicsiny korában jellemzősége nevelése a tanítás irányja és

felnőtt korban az akarat szabad megnyilvánulásának lehetőségeit vonják meg a néptől saját közeleti kérdéseiben.

Vagy pl. a magyar tisztviselőtől megkivánni, hogy szélesebb látókörrel, acélos akaratú intézze a tömegek sorsát s e mellett helyes volna-e ez a rendszer, hogy ha boldogulni akar, nyakig legyen a politikában, mint a mindenkor uralkodó rezsim akarat nélküli eszköze.

A védelem nézete szerint kicsinyhitűség volna lebecsülni ezt a népet, mely 1000 esztendőn keresztül, mint önálló nemzet élt, vagy igyekezett élni.

Az államfenntartó képesség meg van nála teljes mértékben,

csak össze kell fogni szeretettel, megértéssel, a nemzet vértörvényéhez szükséges jogok megadásával, biztosításával.

Tisztelt Jury! Annak a nemzetnek nepe, melynek fiai közé tartozott Hunyadi János, a keresztényiség védelmezője, Kossuth Lajos, a jogegyenlőség és függetlenség apostola, nem lehet éretlen azokra a jogokra, amely jogok Európa minden kultúrnépét ma megilletik!

Anyakönyvi hírek

A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál e hó 25-én, szerdán a következő bejelentések történtek:

Házasságkötések:

Steinberger Sándor ref.—Imre Mária ref.; Pataki József r. kath.—Raffay Julia ref.; Szabó Károly ref.—Soltész Julia ref.

Születések:

Kiss Péter fm. leány Zsuzsanna; Bíró Bálint fm. leány Margit; Tolvai Ferenc hentes leány Etelka; Mogorósi József npsz. fiú József; Kiss Béla hentes leány Kornélia; 1 halva születés és 1 törvénytelen újszülött.

Halálozások:

Szenási László g. kath. 51 éves Homok u. 64; Fehér László ref. 11 hó Téglavető 159; Fejes József ref. 31 éves Klanka u. 24; Murvai Gábor 2 hónapos Téglavető 108; Tóth István r. kath. 61 éves Wesselényi u. 107; özv. Herman Albertné izr. 40 éves Bethlen u. 22; Czipo Miklós g. kath. 65 éves Rudolf u. 32; Juhász Barna r. kath. 2 éves Mátészalka; Oláh Eszter ref. 3 hó Pesti u. 4; Kis Margit r. kath. 5 hónapos Pesti u. 4.

Két debreceni urinó Rothermere arcképét szötte gobelinbe s elküldik a lordnak

Érdekes gobelint mutattak be tegnap a városházán dr. Magoss György polgármesternek. A gobelin, amelyet Bökönyi Margit és Szabó Margit készítettek, valóságos művészettel lord Rothermeret ábrázolja. A gobelin szövőnöi széles aranyrámába tették a képet és dr. Magoss György polgármesternek mutatták be a városházán. A polgármester megismerlélte a képet és kijelentette, hogy eljuttatja Rothermere lordhoz. A leányok megkérték a polgármestert, hogy a képpel együtt következő levelüket is juttassa el Magyarországra nagy barátjához:

Nagyméltósága Lord Ur!
Kegyelmes Uram!

Az a bátor, önzetlen harc és felbecsülhetetlen értékű szolgálata, amelyet Nagyméltóságod megcsontított drága hazánk, nemzetünk megmentése érdekében már csaknem két év óta folytat és lankadatlan erővel teljesít: nekünk, magyaroknak mindannyiunknak a soha el nem muló hálóját, hódolatát és mélyszéges tiszteletét váltotta ki mibőlünk.

Egy balsorsrépte nemzet, amely az élni akarás dacos erejével és történelmi hivatásánál fogva is az élethez való elvitázhatatlan jogával küzd a maga jobb jövőjéért: Istenbe vetett erős hittel és a biztos feltámadás magasztos gondolatától áthevített szikár akaratával és bizalommal küzd, fárad és szenved a trianoni gyász sulya, terhe alatt.

Erőnk gyenge, felőrölte már tiz esztendő ezernyi viszontagsága; nemzetünk igazságos ügyének nincs a külföldön

megértő, bátor és aktív támogatója, épen ezért e nagy nemzeti kálvária tizedik esztendejében a magunk elhagyatottságában, könnyesen csillogó szemekkel, remegő bizalomtól duzzadó kebellet látjuk, tudjuk és érezzük Excellenciád Isten áldotta igazságos és önzetlen velünk küzdését, szép hazánk talpraállításáért.

Mi, gyöngénők, akik egyszerű szegénységünkben is mindenkiféle helyezésük hazánk szent ügyét: részt kívánunk venni szívünkkel fakadó mélyszéges hálánk és tiszteletünk kifejezésre juttatásában és amikor mi szerényen, de boldogan magyar szívünkbe zártuk Excellenciád és imánkba foglaljuk drága nevét és azt a célt, amelyért a külföld előtt Nagyméltóságod kardja oly bátran és fáradhatatlanul villog: tőlünk telhető szerény munkánkat, Excellenciád gobelin arcképét azzal az alázatos kéréssel nyújtjuk át, hogy azt hálánk, szeretetünk és ragaszkodásunk külső jelképeként elfogadni méltóztassék.

Kérve kérjük Istenünket, adjon hosszú életet Nagyméltóságodnak és jutalmazza meg bőséges áldásával azért a nemes harcért, amelyet a mi életünkért ilyen önfelelődozón folytat.

Debrecen, 1928. évi július hó 23.

A legmélyebb tisztelettel:

J. Bökönyi Margit, Sziv u. 6.
Szöllősy Mária, Mester u. 18.

A polgármester gyönyörködve szemlélte a szép művészi munkát s megígérte, hogy azt rendeltetési helyére juttatja.

Csőd egy szövetkezet ellen, amelyben Debrecenből is sok kis ember érdekelt

Még 1913-ban alakult meg Budapesten a Termelői Országos Szövetkezet, amelynek igazgatóságában több ismert mágnás is helyet foglalt. Mielőtt a szövetkezet komolyabb működést fejtethet volna ki, kitört a háború, ugyhoggy, több, mint tiz éven át a szövetkezet csak névleg állott fenn.

1926-ban a szövetkezetet egy új érdekeltiség vette át, dr. Papp-Ragány István nyug. földművelésügyi államtitkár elnöke alatt, a régi igazgatósági tagok kiléptek és teljesen új emberek vették át a vezetést, akik a szövetkezet működését a legkülönbözőbb üzletágakra terjesztették ki.

Főleg azonban gabonauzletekkel és építkezésekkel foglalkoztak.

Ezt az utóbbi üzletágat különösen nagy igyekezettel iparkodtak fejleszteni, főként oly módon, hogy

a földbirtokreform folytán házhelyhez jutott kisémbereket igyekeztek házépítésre rábírní, kedvező feltételek, olcsó kölcsönök és hasonló íők ígérétevel.

Különösen Miskolcon, Debrecenben és Nyiregyháza és ezek környékén dolgoztak übnyökeik után

s természetesen, az első mindig az volt, hogy a házépítésre rábeszél ember lépjen be a szövetkezetbe tagnak 40 pengő részjeggyel és ezenkívül kisebb-nagyobb kezelési díj lefizetésével.

Aki a mai építkezési viszonyokat csak kissé ismeri, jól tudja, hogy magánépítésre, különösen vidéki kis családi ház építésére köl-

csönt csak a legnagyobb nehézségekkel lehet kapni,

akkor is legfeljebb a telekérték 30 százalékát, magas kamat mellett. A szobanforgó szövetkezet építési akciója tehát csak akkor lehetett volna életképes,

ha maga a szövetkezet rendelkezett volna nagy és olcsó tőkével.

Ahhoz a nagyarányú propagandához, amit a szövetkezet vidéken kifejtett, néhány millió pengő olcsó pénzre lett volna szükség, ezzel szemben pénzügyi körök tudomása szerint

a szövetkezet csak igen szerény tőkével rendelkezett, sőt a múlt évben már a szövetkezet folyó kiadásainak fedezésénél igen nagy szerepet játszottak a házépítés után vágycakozó vidéki kisémberek apró beletései.

Az anyagi nehézségek mind nagyobbak lettek és végül is

a szövetkezet kénytelen volt maga ellen csődöt kérni.

Az ügyben már több tárgyalást tartott a budapesti törvényszék, mindedig azonban érdemleges döntés nem történhetett, mert

a szövetkezet igazgatósági tagjai nem tartják szükségesnek a tárgyaláson való megjelenést

A legutóbbi tárgyaláson, amely a napokban folyt le, csupán egyik igazgatósági tag jelent meg, ő azonban minden felelősséget el akar magától háritani, azt állítván, hogy még a múlt évben

ÜZLETÁTVÉTEL
folytán, hogy nagyrabecsült vevőkörzetségünknek

KEDVEZZÜNK
nagy

SZEZONVÉGI ÁRUSITÁST
rendezünk

RENKIVÜL
MÉLYEN LESZÁLLÍTOTT ÁRAK

mellett

HALMÁGYI SÁMUEL
UTÓDAI

SZANTÓ TESTVÉREK

Szezonvégi árusítás!

A Debreceni Független Ujságot példányonként vásárló 168. számú szelvény

25 szelvény és 1 pengő

lettelése ellenében egy hónapig használhatja a Debreceni Független Ujság

KOLCSÓN KÖNYVTÁRÁT.

lemondott igazgatósági tagságáról. A bíróság kötelezte Helveyt, hogy hitelesen igazolja lemondásának megtörténtét, a többi igazgatósági tagokat pedig pénzbírsággal fogja az augusztus 1-én tartandó újabb tárgyalásra megidézni.

A legutóbbi tárgyaláson szép számmal jelentek meg olyanok, akik a szövetkezet ténykedése által megkárosítva érzik magukat. A megjelentek közül többen kifejezést adtak ama véleményüknek, hogy

a szövetkezet hitelezői egy fillért sem fognak kapni, mert vagyon egyáltalán nincs.

viszont a csődügynek könnyen a büntetőbíróság előtt lesz folytatása.

Emelkedett a munkanélküliek száma

A Szakszervezeti Tanács most állította össze a június havi munkanélkülségi statisztikát. Az adatok szerint a szakszervezeti tagok között

ez év június hó végén 8,90 százalékkal volt nagyobb a munkanélküliség, mint az elmúlt év június havában.

A legnagyobb a munkanélküliség a szállodai iparban, ahol 20,1 (tavaly 6,2) a bórondóiparban, ahol 18,9 (tavaly 5,4), a kalaposiparban, ahol 17,2 (tavaly 16,9), a cipésziparban, ahol 16,3 (tavaly 11,3), az építőiparban, ahol 14,4 (tavaly 3,1) munkanélküli esett 100 szakszervezeti tagra. Az építőipari munkanélküliség nagyobbodása természetesen kihat valamennyi iparágára és ennek következtében emelkedik a vasiparban is a munkanélküliség.

A munkásbiztosító intézet kimutatása szerint az országban a kereskedelemben és iparban mintegy 56.000 embernek nincs kenvere.

Ingó árverést a végrehajthatónak, mint egyedüli vevőnek jelenlétében is meg kell tartani

Egy konkrét esetben a bírósági végrehajtó megtagadta az ingóságokra elrendelt árverés megtartását, azért, mert egyedüli vevőként a végrehajtható képviselője jelentkezett. A beadott feladvamodás a törvénysek elé került, amely a bírósági végrehajtó eljárását szabálytalannak mondotta ki.

A törvénysek határozatának megokolása szerint a végrehajtási törvény 105. §. második bekezdése értelmében a kiküldöttnek kötelessége az árverésre kitűzött napon és órában a helyszínen megjelenni, a kielégítési összeget és járulékait felszámítani, ha a végrehajtást szenvedő részéről a fizetés nem történt meg, az árverést azonnal megkezdeni. A végrehajtási törvény 107. szakasza pedig ugy rendelkezik, hogy a lefoglalt ingóságok becsáron kiállításnak ki és árverés után az árverés addig folytatatik, míg ízélet nem tétetik és a megígért ár háromszori kiküldetés után a kiküldött tárgy a legtöbbet ízért által megvettnek jelentetik ki még akkor is, ha más árverező által ízlet nem tétetett. Az idézett törvényszakaszok sehol sem kívánják meg, hogy már az árverés megkezdésekor több árverező jelentkezék, hanem az árverés megkezdését a vevők számától függetlenül megkövetelik. Azáltal, hogy végrehajtható képviselője vevőként jelentkezett, ő jogosan árverelhetett és jogosan követelhet az árverés megtartását. Egyébként sines kizárva az sem, hogy a vevők száma az árverés folyamatosítása alatt növekedik.

Bórondót, retikült, pénztárcát

a készítőnél vegyen.

FEUERMANN bórondósmester
Gambrius passage. (PIAC U. 26.)

Benedek László professzor jelentette a rendőrségnek, hogy egy kezelése alatt álló asszony előtte beismerte, hogy ő követte el a Jókai uccai gyilkosságot

A vallomás szerint a Dobozy uccai temetőben adták kezébe a fadarabot, amellyel Kissné agyonverte — Ugyanott egy fehérlovas ismeretlenül vette át tőle a rablott pénzt — A gyilkosságot szuggeszio hatása alatt követte el

A Jókai uccai gyilkosság ügyében, mint már hírül adtuk, szenzációs fordulat következett be a napokban. Megkerült ugyanis az a kulcs, mellyel a bestiális gyilkos áldozatára csukta az ajtót. A debreceni rendőrség az egy évi megfeszített munkával folytatott, de eredménytelenül végződött nyomozás után végre olyan adatoknak jutott a birtokába, melyek minden valószínűség szerint elvezetnek a gyilkoshoz. Az eddigi adatok alapján már biztos, hogy ki ölte meg Kiss Mártonnét.

Az új nyomozáshoz az adatokat a debreceni egyetemi ideg- és elmeklinikájának vezetője, dr. Benedek László egyetemi tanár, az európai hírű tudós adta meg. A professzor által szolgáltatott adatok alapján kezdte meg a rendőrség és folytatja még mindig a nyomozást. Az új nyomozás szenzációs részletei a következők:

Az elmebajos asszony különös elbeszélése.

A debreceni egyetemi idegklinikára bevitték egy egyszerű debreceni asszonyt, Kovács István debreceni rendőr feleségét, akin súlyos idegaján tünetei mutatkoztak. Az asszonyt a klinikán kezelés alá vették és dr. Benedek László egyetemi tanár foglalkozott vele. Az asszonyt az a rögeszméje volt, hogy ő ölte meg a Jókai ucca 20. számú ház gazdáját, Kiss Mártonnét. Részletesen elmesélte betegségeinek, az ápolóknak és a kezelő orvosoknak, hogy hogyan követte el a gyilkosságot.

Az első időkben senki sem vette komolyan, amit az asszony beszélt, de mikor egyre makacsabban tért vissza a gyilkosság meséjére, feléledt az a gondolat, hogy reális magvának kell lenni a Kovács Istvánné által előadottaknak. Az asszony a kezelés alatt határozottan a gyógyulás útjára lépett. Nyugodtabbá vált, itéleti józanok, meglátásai tiszták voltak, természetesen nem mentesítve azoktól a tünetektől, mely a klinikai ápolást tették szükségessé.

Az asszony a kérdésekre állandóan egyforma sorrendben mondta el a következőket:

A Dobozy-temető sirhantjai között.

Egy barátja van neki, akit nagyon régóta ismer s aki őt nagy varázserők hatása alatt tartja. Nem tud szabadulni a hatása alól, kénytelen megcsinálni mindazt, amit a barátja ráparancsol és így ellenállhatatlan kényszer hatására évek óta lopásokat követett el barátja javára és a barátja kényszerítette őt arra, hogy meggyilkolja Kiss Mártonnét.

A gyilkosság napján, 1927 június 22-én reggel kilenc órakor a DMKE épület mögötti tisztáson, a régi Dobozy-temető sirhantjainak tövében magához hívta őt a barátja és ott átadott neki egy olajjal bekent tenyérnyi széles kemény fadarabot s azt szuggeszio be neki, hogy ölje meg Kiss Mártonnét, akit ő soha sem ismert.

A gyilkosság.

A barátja közölte vele Kiss Mártonné házában számát, lakásának bejáratát és ő látta el utasításokkal, melyeknek betartásával követte el a gyilkosságot.

A kapott utmutatás szerint járva el, bement Kiss Mártonnéhoz és az olajos fadarabbal addig verte a fejét, míg az eszméletét veszítve, vérben fetrengve el nem terült a konyha kövére.

(Az asszony elbeszéléseinek ezt a részét a boncolási jegyzőkönyv is megerősíti, mert a halált okozó seb a fején hét ütéstől eredt, mely ugyanarra a helyre zuhant, tehát gyengébb fizikumú asszony okozta a sérüléseket, mert ha férfi adja

az ütéseket, azoknak sokkal erősebbeknek kellett volna lenni.)

Kovácsné elmondotta még, hogy a barátja varázserőjének hatása alatt s annak parancsára leszakította Kissné nyakáról a zsinóron függő zacskót, mely nagyon sok pénzzel volt tele. Ezt a pénzes zacskót a zsinórral együtt és a bezárt lakás kulcsával, melyet a kötője zsebébe tett, elvitte magával.

A titokzatos fehér lovas.

A Jókai uccai háztól a barátja parancsához híven egyenesen

a DMKE mögötti tisztásra ment, a temető szélére, ahol egy fehér lovas ember várta, akinek átadta a pénzes zacskót.

Mikor a fehér lovas ember megkapta a zacskót és elvágta, ő úgy érezte, mintha valami nehéz álból ébredt volna fel és nem emlékezett többé semmire. Hónapokig nem is került elő tudatából a véres eset egyetlen részlete sem, csak később nyugtalanították olyan gondolatok, hogy ő valami nagyon súlyos dolgot követett el és részletek bukkantak fel az agyában, melyektől nem bírt megszabadulni.

Lassanként visszatért tudatába a teljes képe annak a borzalmas cselekedetnek, melyet a barátja szuggeszio hatására végrehajtott.

Az elmeklinikán.

Kovács Istvánnét ez év január 18-án vitte be a barátja az ideg- és elmeklinikára, ahol három héti ápolást és utána elbocsátották.

Tíz nappal ezelőtt bevitték ismét a klinikára Kovácsnét,

de most már nem helyezték el azon az osztályon, ahol az év elején, hanem zárt osztályba utalták. Kovácsné most is hangoztatta, hogy ő Kiss Mártonné gyilkosa s mikor látta, hogy nem veszik komolyan és nem hiszik el neki, kijelentette, hogy be is tudja bizonyítani, hogy amit elmondott, az mind szintiszta igazság.

Ujra és újra elmesélte konok csökönységgel, hogy hogyan követte el a barátja varázserőjének hatása alatt a gyilkosságot. Dr. Benedek László egyetemi tanárnak azt is elmondotta, hogy egy ridikült lopott a barátja számára s ez a ridikült és a Kiss Mártonné ajtajának elvitt kulcsa megtalálható a barátja lakásán.

Megtalálják a kulcsot és a ridikült.

A tudós professzor gyanút fogott, hogy a javuló állapotú beteg oly kártalan hangoztatja és bizonyítékokkal is alá akarja támasztani az önmaga ellen emelt gyilkossági vádat és jónak látta értesíteni a debreceni rendőrség büntető osztályát.

A kapott adatok alapján megtartották a házkutatást annak a nőnek a lakásán, akit Kovács Istvánné megnevezett és megtalálták a kulcsot és megtalálták a ridikült is.

A kulcsot azonnal levitték a Jókai ucca 20. számú házhoz és kinyitni próbálták vele azt a zárat, melyet az új lakó az ajtóról leszerelve féltékenyen őrzött szobája egyik szekrényében. A

lakó, aki a meggyilkolt Kissné lakásába a múlt év októberében költözött, leszereltette a kulcsnélküli zárat, mert hátha még előveszik érte, megőrizte a mai napig.

A gyilkos által bezárt ajtó kulcsának megtalálása még nem nyugtatta meg a nyomozókat. Egyesek csupán a véletlen jatekának tudták be, hogy egy olyan kulcsot találtak a házkutatásnál, mely pontosan a zárba illett. Előkerítették ezért Kiss Mártonnénak egy volt eszlédjét. Kiraktak az asztalra eléje 25 darab különböző kulcsot, közte azt is, amelyet a házkutatás során találtak meg.

A régi eszléd keresgélés nélkül egyszerű fogásra kivette a kulcsok közül azt a kulcsot, melyet az elmebajos asszony szolgáltatott a rendőrség kezére.

A rendőrség most azon dolgozik, hogy megállapítsa, hogy az elmebajos asszony által szolgáltatott második bizonyíték, a ridikült, tényleg lopásból származott-e és ha igen, kitől lopták el.

Dr. Benedek László egyetemi tanár nyilatkozata.

A büntető új szenzációs fordulatával kapcsolatban kérdést intéztünk dr. Benedek László egyetemi tanárhoz, az ideg- és elmeklinika vezetőjéhez, aki elmondotta, hogy tényleg a klinikán

A Független Polgári Párt foglalkozott a városi közgyűlés tárgyaival

A Független Polgári Párt közgyűlési csoportja szerdán este Hegymegi Kiss Pál országgyűlési képviselő vezetésével értekezletet tartott, amelyen foglalkozott a csütörtöki közgyűlés tárgyaival s amelyen igen értékes és szakszerű felszólalások hangoztak el.

Igy foglalkozott az értekezlet a Takarékos és Hitelezési alapszabályainak kérdésével. A párt utasításokat kíván adni arra, hogy a város kösse ki: városi bizottsági tagok és tisztviselők ne fogadjassanak el jutalékot, tiszteletdíjat. Az érdeklődés kérdést is felvetik és annak kimondását kívánják, hogy a rokon kötelek tiltó parancsa, amely a számvevőségre vonatkozóan fennáll, itt is érvényesíthessék. A tisztviselői fizetésrendezés kérdését előbb a közgyűlés elé kell hozni.

Az erdőgazdasági üzemhez kért póthitel kapcsán rámutatott az értekezlet arra, hogy ilyen nagy üzemre a városnak nincs szüksége.

Hosszan foglalkoztak a bizottsági tagok a Piac ucca rendezésének kérdésével. Megállapított nyert, hogy a kérdésben a legnagyobb rendszertelenség nyilvánul meg. A Piac ucca mai rendezése óriási összegbe kerül, pedig csak ideiglenes rendezés, tehát ilyen nagy összegeket befektetni nem szabad, hanem inkább várni kellene s a mai állapotot fenntartani, amíg a végleges végrehajtást végre lehet hajtani, majd ha arra a városnak pénze lesz. A tervezett ideiglenes megoldás rossz is, különösen a kereskedők szempontjából, mert nem lehet az üzletekhez hozzájutni.

volt kezelve az év elején Kiss Istvánné, de az állapota nem volt olyan súlyos, hogy zárt osztályon kellett volna tartani. Most másodsorra került be és mintegy tíz nap óta van kezelés alatt. Arra vonatkozólag, hogy elfogadható-e Kovács Istvánnéknak önmagát vádló előadása, a professzor a következőket mondta:

— Minden elmebetegnél téves eszmék, hamis ítéletek vannak, amelyeknek tartalma sokszor misztikus, bolondos felfogásból indul ki. Befolyásra, vagy illdőtetési tartalmu téves eszmék hatása alatt beszél vagy cselekszik. Ezeket a hatásokat nem képeses korrigálni, nem tud nekik ellentállni.

Ez az asszony nem csak ideg-, hanem elmebajos is, előadása azonban mégis valószínűsíthető a beszédeket megerősítő adatok alapján.

Miután a beteg gyógykezelés alatt a javulás stádiumába lépett és megnyugodott és mégis ragaszkodott ahhoz, hogy ő a gyilkos és mindig egyformán logikusan mondta el a dolgot, gondolkodóba kellett, hogy eitsen az eset. Nem ritkák azok az esetek, mikor a mások akaratának erős befolyására követnek el bűncselekményeket. Kiss Mártonné megölésének Kovácsné által előadott meséje is az ilyen esetek közé tartozna.

Hosszu gyakorlatom alatt már számos esetben tapasztaltam, hogy az elmebeteg állításának van konkrét magja is, mely a valóság tényéhez igazodik. Ezért tartottuk szükségesnek, hogy a Kovácsné által adott adatokkal a nyomozásnak segítségére leszünk.

A Jókai uccai gyilkosság ügye a nyomozás jelenlegi adatai szerint eljutott ahhoz az állomáshoz, mely az eredményes befejezést jelentheti, ha sikerül összeszedni azokat a bizonyítékokat, melyek kétségtelenné teszik, hogy az elmebajos asszony állításai fedik a valóságot.

Helytelenítette a párt, hogy a szegénysegélyezésre 12.000 pengő póthitel kért, mert úgy látszik, e téren sincs rendszer.

Kardoss Géza méltányos kérése kapcsán követeli a párt, hogy a színház vígjelmű adójának elengedését kapcsolják össze a mozi vígjelmű adójának felemelésével, valamint azt, hogy a városi mozigelegedély ügyében ne várják meg a miniszterelnök Debrecenbe jövetelét, hanem küldöttség menjen Budapestre.

A cement makadám burkolat ügyében a nem szakértő bizottság helyett szakértők kiküldetését követeli.

Tiltakozni fog a párt ama terv ellen, hogy a vásárokat a Széchenyi ucca végéről a Hadházi utra helyezték ki, mert az iparosságnak súlyos sérelme és kára lenne. Egyhanguan állást foglaltak a tagok amellett, hogy a vásárt hagyják meg mai helyén.

Tiltakozik a párt az ellen is, hogy az erdei kaszálóktól dézsmát szed a város.

Nagy figyelemmel és teljes részletességgel tárgyalták a többi pontot is. Az értekezlet a késő esti órákban ért véget.

Becsapott a villám a hálószobába

Budapestről jelentik: Tegnap délután a zivatart megelőzően sötét felhők vonultak a budai oldal fölé. A pesti oldalon lakók láhtatták, hogy egymás után csapnak le a villámok a budai oldalon. Kádár László Csipke ucca 4. szám alatti házában Kádár felesége és kisleánya tartózkodott otthon. Mindketten délutáni álmukat aludták, amikor egyszerre óriási detonációval becsapott a villám a házba. A villámütés keresztülfutott a ház villanyvezetékén, kivágta a biztosítékokat, kitépte az összes vezetékeket és ereje nagymennyiségű vakolatot és téglát vágott le a szoba mennyezetéről. Csodálatosképpen a kisleány fel sem ébredt, Kádárné pedig az ijedségen kívül semmi baja nem történt.

Megnyugodott a két hónapi fogházbán, nehogy a végén még többet kapjon

Balog Róza cigányleány tavaly Szovátton ellopott öt kiló lisztet és ezért a bíróság elítélte öt napi fogházra. A bíróság előtt a leány eltagadta, hogy lopásért már volt büntetve. Később kiderült, hogy Balog Róza már büntetve volt és ezért újra tárgyalták az ügyét a debreceni törvényszéken. Serly Jenő dr. tanácsa vonta felelősségre a cigányleányt és két hónapi fogházra ítélte a lisztlopásért. A tárgyalás végén a cigányleány arra a kérdésre, hogy megnyugszik-e az ítéletben, kifejtette:

— En megnyugszom, ha már így ítélték az urak, nehogy még többet adjanak a végén!

Nem akarok nőstény tuzokot látni

Vadászkesergés.

Nagy riadalom van a vadászok között és sürin hallani e történelmi rokonhangzású kiáltást: „Nem akarok nőstény tuzokot látni.” Ezelőtt kevésbé kitüntetett vadászernyő volt bakot lőni, legutóbb azonban a nőstény tuzok csinált zavart.

A szenvedélyes vadászok ugyanis sötét tekintettel nézegetik Mayer miniszter 85.000. száma módosító rendelkezését az 1883-iki, XX-ik vadászati törvényeket illetően, amely szerint ezentul tilos, még pedig szigorúan tilos nősténytuzokot lőni. Ez így még csak rendi volna, de a kutya ott van eltemetve, hogy a tuzokkakast és a tuzoktuzokot csakis akkor lehet határozottan megkülönböztetni, ha az ember kézbe fogja őket s megfigyeli, melyik mellől fityeg a fekete szörpamacs, ez ugyanis a tuzokkakast ismertető jele. Ha a lánáz nekilhevüléssel fegyvert ragadó kocavadász egy csapat tuzok közé akar duplázni, ugyan van-e idő tépelődni azon előzgatás közben, hogy kakas, nem kakas?

Mondják ugyan, hogy cukkerözva szokás tuzokra vadászni. No de hiszen kedve minden falusi kocavadásznak a nőstény tuzokok kedvéért színházi látással szerelni fel magát. Na meg aztán hogy is lenne csak az? A látósvet az orrára kötné és ugy célozna? Uram, uram, Mayer miniszter uram, hát érdemes volt a nőstény tuzokok kedvéért emyire feldulni a szegény vadászok lelki nyugalmát? Hát nem esik meg a lelke a buskomorság felé hajló lesi puskásokon, kik álmatlan éjjeleken hosszukórmú ujjaitkal felborzolt üstökükbe mélyesztve tűnődnek emésztő tépelődéssel: „Lőjiek, ne lőjiek? Nőstény, nem nőstény?”

Különbön felős, hogy az uccán és a szántóföldeken a módosító rendelet hatására céltalanul futkározó vadászokkal fogunk találkozni, kik az eszelősök háborodottságával sikoltozzák majd füllünkbe: „Nem akarok nőstény tuzokot látni!” K. E.

AUTO ES MOTOR

A francia motorok gyorsasági Grand Prix-je.

A motorkerékpárok nemzeti gyorsasági nagydíjat népes mezőny futotta végig. Az eredmények a következők voltak: 175 kcm. 1. Sybertz (Ready), 66 km-es átlag, 50 kcm. 1. Breslau (A. J. S.) 87 km. átlag, 500 kcm. 1. Remier 90 km. átlag.

A pályán ennél jobb eredményeket idáig még nem értek el, mert az állandóan változó magasság és a sok kanyarodó lehetetlenné teszi a gépek teljes erejének kifejtését. A vezetők mezőnyéből a túlföld teljesen hiányzik.

Az európai motorkerékpáros nagydíjat vasárnap reggel 7 órakor futják a svájci szövetség által kijelölt genfi pályán. Reggel hétkor a legkisebb kategóriák, fél 2-kor a nagyobb kategóriák startolnak. A versenyzők legnagyobb része már Genfben tartózkodik és a tréninghírekkel arra kell következtetni, hogy elsőrangú eredményeket fognak elérni.

Ismét melegebb idő lesz

A Meteorológiai Intézet jelenti: Az északi depresszió hatását némileg Közéneurópán is érezteti. A megélénkült nyugati légáramlással borulás és kisebb esők keletkeztek. Nyugat-európában azonban, ahol a légnyomás maximum tartózkodik, változatlanul száraz és meleg az idő.

Hazánkban tegnap voltak helyi zivatarok, de számuk csökkent. Nagyobb esőt jelentettek Alsónémedről, 27 milliméter fegyűl és Sátoralföldhelyről 17 millimétert.

Ma déli hőmérséklet Budapesten 26 C fok. Jólát: Amennyire nyugtalan, holnap ismét melegebb idő, esetleg helyi zivatarokkal.

Nyilatkozat

A Függetlenségi Párt vezetősége és törvényhatósági csoportja foglalkozott a Nyilas telepi függetlenségi párt megalkulásával és ezt örömdetesen vette tudomásul. Szóba került a Nagy András és Nemes Istvánnak a Nyilas telepi lakosok nevében leadott támadó nyilatkozata is.

A Függetlenségi Polgári Párt tiszteli mindenkinek a véleményét, de viszont ugyanezt elvárja másoktól is s e két urnak leadott nyilatkozatát a párt belügyeibe való beavatkozásnak tekintti és megállapítja, hogy valamint másoknak, ugy ezeknek az uraknak sincs joga a Nyilas telepi lakosok nevében nyilatkozni.

Sem korcsmák, sem kulturális egyletek, sem magánszemélyek nem tekint-

hetők olyan tényezőknél, hogy egy telepi lakosság képviselőit magukat jogosítottak érezzék.

A politikai türelmetlenség, mely nem türi mások meggyőződésének megnyilvánulását, vagy a reakciót szolgálja, vagy a bolsevizmus maradványa.

A Független Polgári Párt vezetősége egyes szociáldemokraták részéről az egységes párt hivatalos lapjában leadott címe türelmetlenséggel szemben megfordítva védeni a Nyilastelep függetlenségi érzelmi lakosainak szervezkedési szabadságát és meggyőződésének szabad nyilváníthatóságát.

A független polgári párt nevében: **Hegymegi Kiss Pál** orszgv. képviselő, **Bihari Gábor** függetl. v. törvh. biz. tag.

Az Angol Magyar Bank milliárdos sikkasztási ügyében mégis a bíróság elé kerülnek — az ujságírók

Az Angol-Magyar Bank debreceni fiókjánál történt hatalmas aranyu sikkasztás, amelyről hírt adtak a fővárosi lapok is, hosszú ideig foglalkoztatta és még foglalkoztatni fogja a közönséget. Ilyen bonyolult, kiterjedt és nem mindennapi fordulatokban bővelkedő bűnügy évek óta nem került a lapok hasábjaira és érthető, hogy még most is az érdeklődés homlokterében áll

a nagy sikkasztás, amelyben sok milliárddal károsították meg az Angol-Magyar Bankot.

A károsult bank a bűnügy megindítása után egyre-másra adta be a feljelentéseket, nem egyszerre, hanem egymás után, úgy ahogy azt a vizsgálatok és kutatások alapján a legcélszerűbbnek látta. A bank az egész bűnügy kapcsán nagyon célszerűen viselkedett és ezt a közönség is észrevette, amelynek pedig nem igen volt alkalma bepillantani a hatalmas sikkasztás ügyében történő vizsgálatok és tárgyalások rejtelmeibe. Ez a célszerűség eredményezte aztán azt, hogy a bank nagy összegeket szerzett vissza és az összegek megkapása után természetesen egyre-másra vonta vissza a feljelentéseket.

A sikkasztás ügyében nagyon érdekes

meglepetéssel szolgáltak a napokban ismét a debreceni lapoknak. Minden debreceni lap tiltott közlési pert kapott az Angol-Magyar Bank debreceni fiókjánál történt nagy sikkasztásról irt cikkek miatt. A tiltott közlések száma körülbelül 36, az ügyészség már kiadta az utasítást a nyomozás lefolytatására. A munka tehát folyik és meg fogják kérdezni az ujságírókat, hogy

kiktől tudták meg azt a sok szenzációt, amelyet termelt a nagy sikkasztás.

A hatóságoktól — már előre eláruljuk — semmiestre sem tudták meg, mert erősen begombolkoztak. A nagy sikkasztás részletei pedig érthető okból elsősorban érdekelték a közönséget. Az ujság a közönséget szolgálja és magánuton, nagy fáradsággal hordta össze nap-nap után az anyagot az ügyről, hogy a lehetőségig minél hitevebben ismertesse a nyomozásnak azokat a fázisait, melyeken a nyomozó közegek már ugyanis túlhaladtak egy lépéssel. Megindult tehát a tiltott közlési perek lavinája az ujságírók ellen, akik pedig nem is sikkasztottak el semmi anyagot és a megtörténteokről adtak csak számot.

Kilencszázhat milliós uzsorával vádolnak egy tőzsdetanácsost

Az adósnak 1430 millió helyett egy év alatt 2337 milliót kellett volna visszafizetni

Budapest, július 25. A budapesti kir. ügyészség a napokban készült el vádiratával egy különös, feltűnést keltő uzsoraiügyben.

Hofmann Gusztáv ismert fővárosi bankárt tőzsdetanácsost, valamint vejét, dr. Ladányi Sándor fővárosi ügyvédet uzsoravétséggel vádoltja az ügyészség.

A vádirat szerint Malonyay Tamás nyugalmazott borsodmegyei főszolgabíró, földbirtokos 1925-ben 25.000 dollár kölcsönt vett föl Hofman Gusztáv bankártól. A kölcsönről szóló szerződésben 30 százalékos kamatot kötöttek ki az üzletfelek. Ez a kamat azonban, a vádirat szerint

a valóságban 63 százaléknak telet meg, a különböző költségek folytán.

Hofmann Gusztáv továbbá az egyik esedékes száztizennyolc millió koronás

kamatrésztlet rendezéséről, három havi időre harminchétt millió koronát számított fel és eszerint százötven millió koronáról szóló váltót íratott alá Malonyayval. Emél az ügyletnél tehát, ugy látszik,

százhuszonöt százalékos kamatot számított fel a bankár.

Maid a vádirat ezt mondja: Hofmann Gusztáv és veje, dr. Ladányi Sándor, tervszerűen meg akarták szerezni Malonyay Tamás ingatlanát. Malonyay aztán váratlanul eladta a birtokát és a kapott vételárból kifizette a bankárt. De ez a fordulat mégis később történt és nem segített a földbirtokoson, mert Hofmann manipulációi következtében tönkrement.

Malonyay Tamásnak a Hofmann Gusztávtól kapott egy milliárd négyszázharminc millió korona ellenében egy év leforgása után két

milliárd háromszázharminchétt milliót kellett visszafizetnie, tehát kilencszázhat millió koronával többet, mint amennyit kapott.

A vizsgálat során Hofmann Gusztáv azzal védekezett, hogy ugy ő, mint a veje, csupán Singer Zsigmond bécsi bankárnak, a tulajdonképeni kölcsönnyújtónak a strolman-iai voltak és kizárólag mint közvetítők szerepeltek.

Ezzel szemben az ügyészség megállapította, hogy a bécsi Singer Zsigmondnak a neve a kölcsönszerződésben csupán csak egyetlen alkalommal szerepel és így inkább Singer bankár tekinthető — strolmannnak. A kölcsönszerződést Hofmann Gusztáv írta alá, tehát már ezzel is elkövette a bünessélekményt és Singer Zsigmonddal esetleges hiányválti eljárás során Hofmann Gusztáv és veje fedezni akarták a kárt. — állítja a vádirat.

A két terhelt még az elévüléssel is védekezett, azonban az ügyészség e tekintetben bebizonyítottan veszi, hogy a jogosulatlan előnyvétel legutóbbára 1927-ben történt, így tehát elévülésszóló sem lehet. — mert nem a kölcsönszerződés kötése, hanem a legutolsó fizetés teljesítése az irányadó, amikor a meg nem engedett kamat szedése történt. Malonyay Tamás földbirtokos nem érthette meg Hofmann Gusztáv ügyében a vádtanácsi tárgyalást, mert időközben elhalt.

Előreláthatólag még e hónapban a budapesti kir. törvényszék vádtanácsa elé kerül a szokatlan ügy.

A Kereskedő Ifjak Dalköre és DKAE együttes nyári ünnepe

Megirtuk már, hogy a Kereskedő Ifjak Dalköre és a Debreceni Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete ez év augusztus hó 4-én, szombaton este nagy aranyu ünnepséget készit elő a Péterfia uca 52. szám alatti összes helyiségében. Az ünnepség előkészületei már hónapok óta folynak s mint a jelekből látszik, igen impozánsnak ígérkezik. Az ünnepségre meghívják az összes kereskedelmi érdekeltségeket és egyesületeket.

A vezetőség az ünnepségre vonatkozóan a következőket vallja: „Kifejezésre akarjuk juttatni a Debrecenben élő összes kereskedők egyvüve tartozásának fenséges gondolatát és fel akarjuk öbresztetni a kereskedők és alkalmazottak, valamint a magántisztviselők összességének szívében és lelkében az egység szilte köteletségének áldozatkész érzetét. Ezzel betölti nemes feladatát a mi közös ünnepeink.”

Nyilvánvaló, hogy az ünnepség a kitűzött hatalmas célnak minden tekintetben meg fog felelni. Most már csak a kereskedői társadalomnak kell megmutatnia, hogy igenis él benneik az egymás iránti tisztelet és megbecsülés. Kétségtelen, hogy ennek a szép és magaslatos ünnepségnek meg is lesz az erkölcsi sikere.

— Nagy melegben nem egészséges a délutáni alvás. Régóta vitatott kérdés, hogy étkezés után a délutáni alvás előnyére válik-e a szervezetnek. Egy neves bécsi orvos hosszabb cikket írt most erről a kérdéstről s azt fejtegeti, hogy a délutáni alvás hatása évszakonként változik. Így télen, amikor a nagy hideg miatt az ember jóformán csak az ágyban tud kellően felmelegedni, a délutáni alvás igen üdítő. Ezzel szemben a nyári meleg napokon a délutáni alvás egyenesen káros. Mindenki tapasztalhatta, hogy fekvé jobban érzi a hőséget, mint ülve, mert fekvő helyzetben a vér az ember fejébe száll. A fekvő embert kiveri a verejték és ha egyáltalán sikerült elaludnia, nem felébredt ébredt fel, hanem fáradtan és törődötten. A bécsi orvos cikkében az a legérdekesebb megállapítás, hogy a délutáni alvás előmozdítja ugyan a hízást, de csak akkor, ha az ember valóban alszik. Maga a fekvés és pihenés, minthogy ez fokozza az emésztést, még a soványító kurának sincs ártalmára.

A Margit strandfürdő nyitva van!

Uj regényt kezd szombaton reggel a Debreceni Független Ujság

Gáspárné Dávid Margit pompás regényének közlését pénteki számában befejezi a Debreceni Független Ujság s a következő regényt szombat reggeli számában kezdi meg. Az új regény írója, a magyar szépirodalom egyik legértékesebb tagjának, az írásművészet mesterének, Orbók Attilának nagyszerű munkája, amelyet íróiának minden kiváltsága tesz irodalmi munkássága egyik ragyogó ékkövévé. A regényben, amelynek címe: **Suzu az idegen leány**, eredeti munkát kap a Debreceni Független Ujság olvasó közönsége, mert a regény itt jelenik meg legelőször s még külföldi fordításai, mert a kiváló írónak e nagyszerű

munkáját már a külföld is sietséggel igyekezett megszerezni, csak később jelennek meg. A Debreceni Független Ujság kedves szolgálatát vélt teljesíteni olvasóközönségével szemben, amikor Orbók Attilának, a kiváló kiváló magyar írónak e kedves magyar levegőin, magyar tárgyú csupa érzéssel, színnel és liktető ötlettel telt pompás regényét megszerezte. A modern ember igaz élete, a magyar társadalom egy darabja elevenedik meg érdekesítő, fordulatos eseményekkel. Bizonyára nagy szeretettel és érdeklődéssel fogja olvasni mindenki ezt a szép regényt, aki szereti a szép magyar írást.

A sinautó elütött egy asszonyt, aki elgondolkozva sétált a sinek közt

A nyírbátori sinautó a régi Szalvátor barokk mellett az elmúlt napokban elütötte Kupai Etel dohánygyári munkásnőt, aki a lábán és a kezén szenvedett sérüléseket. A sinautó vezetője gyorsan lefékezte a motort és felvette a munkásnőt, akit a munkásbiztosító rendelőbe vittek és ott részcsitették első segélyben. A sérülései nem súlyos természetűek. A szemtanúk szerint a munkásnő a vágányokon haladt és mikor

a sinautó vezetője leütötte a figyelmeztető kiáltást, nem ment le a vágányról, hanem tovább ott maradt. A vezető, mikor látta, hogy nem távozik a vágányról, fékezte a kocsi, de már nem tudta annyira lefékezni, hogy az elgázolt volna a vágányon. A rendőrség kihallgatta Kupai Etelt, aki azt adta elő, hogy ő nagyon elgondolkozott és nem hallotta a jelző kiáltást.

Fogva marad az apagyilkossággal gyanúsított fii

A debreceni törvényszék vádтанácsa — értesülésünk szerint — most döntött Ferenczi Istvánnak a fogvatartása ügyében, aki ellen az a gyanu merült fel, hogy édesapját Ferenczi László 60 éves haidimánási kereskedőt pisztolyával agyonlőtte. A gyanura az adott okot, hogy

értői vélemény alapján rendelte el a fogvatartását a gyilkossággal gyanúsított fiúnak, aki a leghatározottabban tiltakozik az ellen a gyanu ellen, hogy ő részben apja halálának előidézésében és azt hangoztatja, hogy

az apja öngyilkos lett és úgy találta meg holtan a kamarában. A vizsgálóbíró előzetes letartóztatást elrendelő végzése ellen Ferenczi István felülvizsgálatot kért, amely a bírósághoz, amely a hír szerint, úgy döntött, hogy Ferenczi István továbbra is fogva tartandó.

Azzal vádolják Malmgreen társait, hogy megették a norvég professzort

Bécs, július 25. Az Arbeiter Zeitung a Stockholms Tagbladet alapján a következőket írja: A konzervatív Stockholms Tagbladet egyik munkatársának, Lars Hansen kapitányának alkalma volt közvetlenül beszélgetést folytatnia a Cszuznovszky pilótával. A beszélgetés lefolyását a svéd lap szenzációs formában közli. Cszuznovszky eszerint a következőket mondta: — Midőn felfedeztem a Malmgreen-csoportot, a csoport egy harminc négyzetméternyi jégábrán volt.

110 méter magasságban repült a jégábra fölött. Cszuznovszky elmondta még, hogy a Malmgreen-csoport átrepülés közben fényképfelvételeket is készített, amelyek azonban még nem hívtak elő. Az egész homályos ügyre majd ezek a fényképek vetnek biztos fényt. Amennyiben kiderülne, — írja az Arbeiter Zeitung, — hogy Cszuznovszky jól látott, úgy kétségtelen, hogy

az a bizonyos harmadik férfi nyomtalanul eltűnt az alatt a rövid idő alatt, amely Cszuznovszky repülőútja és a Krasszinn megérkezése között lefolyt.

Ez a körülmény borzasztó vád volna Mariano és Zappi ellen, hiszen ez a harmadik férfi esakis Malmgreen lehetett.

A Der Tag szintén közli a Stockholms Tagbladet cikkét s annak a következő fantasztikus felírást adja:

„Megették Malmgreent”. — Előrelátó Nagyfiúk, vigyázzatok erre a türe, amely nagyságokat veszélyeztet, mert az ilyen operatív beavatkozással kiskisfiúvá degradált tekintély a kiskisfiúk közt is a legkisebbek. Pedig ez az egyetlen, amit ti nem bírtok, kisebbnek lenni valakinél.

— Rendőrségi áthelyezés. A belügyminiszter szolgálati érdekből Szeyfried József rendőrtanácsost, a szekszárdi kapitányság vezetőjét a debreceni kerületi főkapitánysághoz helyezte át.

— A tiszavidéki evangélikus egyházmegye közgyűlése. A tiszavidéki evangélikus egyházmegye Domján Elek esperes és Hanedel Vilmos egyetemi tanár, egyházmegyei felügyelő elnöklése alatt tartotta közgyűlését Nyiregyháza. Az egyházmegyei felügyelő meglehetősen szavakkal üdvözölte Geduly Henrik püspököt 40 esztendősi lelkészi szolgálata évfordulóján. A közgyűlés felállva tapsolt és éljenzett, a püspök meghatóttan köszönte meg az üdvözlést.

— Motorosok összejövetele. A debreceni motorosok párttulajdonosokat sürögős és fontos ügyek megbeszélése végett ma, esütörtökön este fél 9 órára clubhelyiségükben (Angol Királynő-terem) megjelenni kéri az elnökség.

— Nekiment egy autó a téglászekérnek. A debreceni rendőrségen panaszt tett Nagy József fuvaros, hogy téglával megrakott szekereinek egy ismeretlen autó nekirohant a város határában és megrongálta a szekeret. A rendőrség megindította a feljelentés alapján a kutatást az ismeretlen autó után.

Azt mondták nekem, hogy több konzervdoboz hevert a jégen és én valószínűleg ezeket néztem fekvő embernek. A Stockholm Tagbladet szerkesztősége ezek után megkérdezte Nilsson svéd katonapilótát, ak színtén résztvevő a sarkvidéki kutatásokban és pénteken érkezett vissza Stockholmába.

Lehetőségnek tartja-e, hogy Cszuznovszky optikai csalódásnak esett áldozatul. Nilsson így válaszolt: — Lehetetlen! Az orosz pilóta legteljeb

KRAUSZ ZOLTÁN NYAKKENDŐÜZEME PIACUCCA 79. SZ. az udvarban. Feltűnő olcsó gyári árak!

HIREK

A nagyfiu néha leereszkedik

A Nagyfiu típus. Nem ő az egyetlen Nagyfiu a világon, de ő ezt nem tudja, mert ő annak tartja magát. A Nagyfiu szimpatikus típus. Ő ugyan saját személyére köztudatának örvend, de ő ezt nem tudja, mert ő egyedül és kizárólag csak önmagát szereti és önmagát becsüli.

A Nagyfiu valamikor ép olyan kiskisfiu volt, mint a rendes kiskisfiúk általánosságban, de a Nagyfiu megnőtt, megnőtt legalább is a saját szemében és embertársainak utálatában. Ez különös természeti tünemény, érdekes fejlődési processzusnak van alávetve. Már kiskisfiu korában kitört belőle a leendő nagyság, stréber lesz, könyökkel dolgozik és addig furja magát a társadalom rétegein keresztül, amíg bejut egy olyan körbe, amit ő kulturfőlnyes, de unszimpatikus mosolyával a világ első körének nevez ki. Mikor idáig eljutott, akkor Nagyfiu lesz. Felfelé alázatos, simulékony, alkalmazkodó, lefelé gögös, pökhendi és pár force pimasz.

Különös lelki gyönyörűséget okoz a beérkezett Nagyfiunak, hogy időnként leereszkedhet egykori kiskisfiu társaihoz, azokba a körökbe, ahol karrierjét kezdte, ahol ugyan nem tartozott a kiválók közé, de ahonnan felkapaszkodott abba a régióba, ahonnan ő mindenkit törpének láthat néhai társai közül. A Nagyfiu szeme különös anatómiai átváltozáson megy keresztül és onnan ered az az optikai csalódás, hogy ő mindenkit kisebbnek lát magánál.

Alkalomadtán a Nagyfiu veleszületett szerénységgel bekebelezi a neki kijáró hódolatot és tiszteletet, ajkain cézári göggel, vállveregető leereszkedéssel közlekedik azokkal a kiskisfiukkal, akiknek kiséje is többet ér, mint az egész Nagyfiu felfuvalkodott önteltsége. Ha a Nagyfiu beleunt kulturfőlnyesébe és császári pózaiba, akkor barátokozni kezd.

Ilyenkor a legborzalmasabb a Nagyfiu. Erőszakot vesz beteges természetén és pajtáskodni akar. Mennél közvetlenebb, mennél kollégialisabb modort óhajt tanúsítani, annál visszatetszőbb, annál jobban kiütözik a pórusaiból áradó önbálványozás. A Nagyfiu egy-egy ilyen megerőltető barátkozás után napokig bámolja magát toilett tükre előtt és csodálja azt a megnyerő modort, amellyel — szerény véleménye szerint — halálig magához láncolta a kiskisfiukat.

A Nagyfiu addig Nagyfiu, amíg pöfeszkező ürességét az illetékes körök fel nem ismerik. Ilyenkor szomorú az önmaga gyártotta nagyság bánatos pusztulása. Egy tiszurás elég a hátyavékonyságu felszínre, a hólyagszerű, levegővel és önbecsüléssel telt nagyság szomorú sóhajjal kiadja önértéket, a természetellenesen megdagadt nagyság leválik a néhai kiskisfiuról és megmarad olyan kiskisfiúnak, amilyennek született és amilyen volt egész életében, anélkül, hogy ő ezt tudta volna.

— Hat napos csecsemőt találtak az uton. A berettyóújfalui csendőrség jelentette a debreceni ügyészségnek, hogy a napokban portyázás közben késő éjszaka hat napos csecsemőt találtak letéve az út mellé a földre. A csecsemőt ápolásra adták ki, de a csecsemő rövid idő alatt meghalt. Az a gyanuja a csendőrségnek, hogy a gyermeket megmérgezték és úgy tették ki az utra. Preimeszberger Jenő dr. vizsgálóbíró intézkedésére megindult a vizsgálat a gyermekkítétel ügyében és elrendelték a boncolást. Dr. Horváth Arthur törvényszéki orvosszakértő és a vizsgálóbíró kiutaztak Berettyóújfaluba. A csendőrségi nyomozás során már annyit sikerült megállapítani, hogy a kis fiúnak Barna József a neve.

— Motorosok összejövetele. A debreceni motorosok párttulajdonosokat sürögős és fontos ügyek megbeszélése végett ma, esütörtökön este fél 9 órára clubhelyiségükben (Angol Királynő-terem) megjelenni kéri az elnökség.

— Nekiment egy autó a téglászekérnek. A debreceni rendőrségen panaszt tett Nagy József fuvaros, hogy téglával megrakott szekereinek egy ismeretlen autó nekirohant a város határában és megrongálta a szekeret. A rendőrség megindította a feljelentés alapján a kutatást az ismeretlen autó után.

a gyülekezetek belső életéről is. A részleges tisztújítás során jegyzők lettek: Szobor Pál és Máczay Lajos, pénztáros: Teltsch Kornél, ellenőr: Zwick Vilmos, ügyész: dr. Victorisz István, dékán: dr. Horvay Róbert és Krieger Mihály.

— Tézene. Az m. kir. 11. honvéd gyalogezred zenekara esütörtökön délután fél 6—fél 7 óráig a Csokonai-színház terraszán a következő műsorral ténzenét tart: 1. Az aranyműves kalapácskaja. (Jellem darab.) Eilenberg. 2. Jó éjszakát. (Szerenád.) Herfurt. 3. Preciosa Mazurka. Farbach. 4. Pikáns lapok. (Nagy egyveleg.) Komzák. 5. A szép Galathé. (Nyitány.) Suppé. 6. Egyveleg „Troubadour” c. operából. Verdi.

— Liúndult a nagyvilágba egy debreceni fiú dollárokat szerezni. A debreceni rendőrségen bejelentette Rosenfeld Hermanné Pacsirta ucca 3. szám alatti lakos, hogy 17 éves fia elűnt hazulról és megszökött a városból. A fiú Budapestre ment és mint anyjának megírta, kitanulta a cipész-mesterséget és aztán neki vág a nagyvilágnak és nem tér addig háza, míg dollárokat nem szerez. A rendőrség megindította a nyomozást a kalandos fiú ügyében és megkeresik a budapesti rendőrséget, hogy kutasanak a fiú után és ha kézre kerül, küldjék haza az édesanyjához.

— Sulyos szerencsétlenség érte Bébe Dániels filmszínésznőt. New Yorkból írják: Bébe Dánielt, a híres hollywoodi filmszínésznőt sulyos szerencsétlenség érte Hollywoodban. Filmfelvétel közbe leestett egy létráról és kitért az egyik lábát. Férje, Charley Paddock, a világhírű rövidtávfutó, nem is tud még a szerencsétlenségről. Paddock csak tegnap érkezett meg Hollandiába amerikai atléta társaival együtt.

— Uccát neveztek el Nürnbergben egy magyar városról. Talán semmi sem hozhatja olyan meleg egyetértésben össze a kulturmegzetteket, mint a művészetekért való közös rajongás. Ebben az évben Dürer Albert, a németek legnagyobb reneszánsz festője halálának negyedik centennáriuma jutott közel egymáshoz Németország és Magyarország azon az alapon, hogy Dürer ősei Magyarországból vándoroltak ki Nürnbergbe. A centennáriumot megünnepelték Nürnbergben, Budapesten és Gyulán, Dürer őseinek lakóhelyén. Gyula az ünnepség alkalmából díszpolgárai közé iktatta dr. Luppet, Nürnberg polgármesterét és egyik uccáját Nürnbergi uccának nevezte el. Válaszul és köszönetül dr. Luppe most értesítette Gyula városát, hogy Nürnberg egyik uccáját a „Gyulaer Strasse” egy másik uccáját az „Ajtos Strasse” nevet kapta. A városi tanács a nagy Dürer Albert őseinek otthonát akarja ezzel megtisztelni és egyidejűleg kifejezést kíván adni a magyar és német együttes kulturmunka iránti vágyának.

— Hat napos csecsemőt találtak az uton. A berettyóújfalui csendőrség jelentette a debreceni ügyészségnek, hogy a napokban portyázás közben késő éjszaka hat napos csecsemőt találtak letéve az út mellé a földre. A csecsemőt ápolásra adták ki, de a csecsemő rövid idő alatt meghalt. Az a gyanuja a csendőrségnek, hogy a gyermeket megmérgezték és úgy tették ki az utra. Preimeszberger Jenő dr. vizsgálóbíró intézkedésére megindult a vizsgálat a gyermekkítétel ügyében és elrendelték a boncolást. Dr. Horváth Arthur törvényszéki orvosszakértő és a vizsgálóbíró kiutaztak Berettyóújfaluba. A csendőrségi nyomozás során már annyit sikerült megállapítani, hogy a kis fiúnak Barna József a neve.

— Motorosok összejövetele. A debreceni motorosok párttulajdonosokat sürögős és fontos ügyek megbeszélése végett ma, esütörtökön este fél 9 órára clubhelyiségükben (Angol Királynő-terem) megjelenni kéri az elnökség.

— Nekiment egy autó a téglászekérnek. A debreceni rendőrségen panaszt tett Nagy József fuvaros, hogy téglával megrakott szekereinek egy ismeretlen autó nekirohant a város határában és megrongálta a szekeret. A rendőrség megindította a feljelentés alapján a kutatást az ismeretlen autó után.

Hermann Mancsi gyásza. Súlyos esapás érte Hermann Mancsit, a Csokonai-színház kifizető színháza: édesanyja, özvegy Hermann Albertné hosszú szenvedés után tegnap a debreceni egyetem belgyógyászati klinikáján elhunyt. Az elhunyt uriaszony évek óta beteg volt, súlyos szívhaj gyötörte, úgy hogy a tavasszal ki is szállították a tudományegyetem belgyógyászati klinikájára. A gondos orvosi kezelés sem segíthetett azonban rajta, a szervi szívhaj egyre jobban elhatalmasodott és özvegy Hermann Albertné tegnap kiszívódott. Hermann Mancsi jelenleg Ózdon játszik a Csokonai-színház társulatával, édesanyja haláláról ott értesítették táviratilag. A temetés esztendőnkön délután 5 órakor lesz az izraelita temető halottasházából.

Megsebesítette a csiszoló kerong. Tóth Ernő fogtechnikus segéd, Beresényi ucca 49. szám alatti lakos a napokban az elektromos csiszoló gép mellett dolgozott és véletlenül olyan közel tált hajolni a forgó koroghhoz, hogy a fején megsérült. A sérülése nem súlyos természetű.

Megjelent a mutató

végre a Kistemplom toronyóráján. Könnyen ki lehet számítani, hogy mennyi ideig nélkülöztük a mutatót ezen az órán, amelyikre minden uccajáró ember naponta legalább is négy-szer feltekint. Kétszer, amikor jön hazulról, kétszer, amikor megy hazafelé. Amde voltak az órák nagyobb hívei is, például a szerelmesek, akik számára ennek az órák a járása az irányadó, lévén a debreceni találkák kilencven százaléka a korzóra kitűzve. A jó Isten tudja, hogy hány-szor tekintettek fel már erre az órára a randevuzó párocskák dühösen, elkese-vedve, reménylve, lemondással, könnybe-fulló és örömtől ragyogó szemmel. Mindenesetre szép mult áll az óra hátamögött s ennek a multnak dicsé-ten fejezetei közé tartozik a most el-mult pár hónap, amikor az óra csak válogatottan dühös és szemrehányó tekinteteket kapott. Mindenki dühös volt az üres számlapra, amely mutató nélkül, gunyosan vigyorgott az ezer-szer beugratott emberek arcába. Mert leszokni senkisé tudott róla. Az első pillantás a Piac uccára érkezve a Kis-templom órájának szótól minden nap, a nap minden órájában április elseje óta. Soha hosszabb áprilisi tréfát, csaknem négy hónapig tartott. Ma végre vörös mutatók ígértek, hogy egy-szer csakugyan megindul még a régi óra, jóvátéve azt a sok bosszúságot, amit négy hónap óta okozott.

A lakásügyi viszonyok megvizsgálása Nyiregyháza és Nagykőrösön. Budapestről jelentik: Nyiregyháza és Nagykőrös városok képviselőtestületei a Háztulajdonosok Országos Szövetsége helyi osztályainak kezdeményezésére a lakásrendelet határozványai alapján közgyűlési határozattal felterjesztést intéztek a népjóléti miniszterhez a lakások felszabadítása érdeké- ben. A népjóléti miniszter, mielőtt a kérdés felett döntene, központi kiküldöttjei által megvizsgáltatja mindkét városban a lakásügyi viszonyokat. Így Nyiregyháza július 26-án a népjóléti minisztérium lakásügyi főosztályának vezetője Udvarhelyi Ubul dr., Nagykőrösön pedig Hegyi István dr., a lakás- ügyi főosztály helyettes vezetője 28-án tartja meg a vonatkozó talkásügyi vizs- gálatot. Mindkét városban az összes helyi érdekeltségek bevonásával a jel- zett napokon közös értekezlet lesz. Ezek az értekezleteken a népjóléti miniszter megkeresésére a Háztulajdo- nosok Országos Szövetségének köz- pontja is képviselteti magát Szombathy Kálmán országos ügyvezető igazgató által, aki a mindkét városban megtar- tandó értekezleten megjelenik. A vizs-

Ócska ólmot vesz
Hegedüs és Sándor Rt. könyvnyomdája
Plac ucca 49. szám alatt

Aldott állapotban lévő nők és ifjú anyák a természetes „Ferenc József” ke- serűvíz használata által rendes gyomor- és bélműködést érnek el. Az újabbkori nőgyógyítás fő képviselői a Ferenc József vizet igen sok esetben kipróbálták és ki- vétel nélkül gyorsan, megbízhatóan és fájdalommentesen hatónak találták. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fű- szerüzletekben.

gálatok eredményéhez képest hozza meg döntését a népjóléti miniszter.

Singer varrógépek kizárólag nálunk kaphatók. Singer varrógép részvénytársaság, Debrecen, Piac ucca 79.

Itt a befözések ideje! Gyümölcsök, saláták, főzelékek, stb. befözéséről vilá- gos, szakszerű leírást találhat Dr. Hü- vösné: Beföztek, saláták és főzelékek c. fü- zetében. Olkvetlen vegye meg. Ára 2.— pengő. Kapható: Hegedüs és Sándor Rt. könyvkereskedésében. Telefon 54. sz.

Csütörtök, július 26.
Budapest 557.5 (3), (20): 9.30: Hírek, köz- gazdaság. Közben 12 órakor déli harangszó az Egyetem téri templomból. Utána: Zongora- hangverseny. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 3: Hírek, közgazdaság, élel- miszerárak. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 5: Klimkó Lászlóné felol- vasása: „A népiszkola szociális feladata Ma- gyarországon”. 5.45: Uray Margit magyar nőtáncos zongorázik. 7: Erdősi Károly prelátus felolvasása: „A misszió és az indiai lélek”. 7.45: Kurus dalest. Lugossy István tárogató- művész, Teleky Sándor és Kazacsay Tibor zongoraművész közreműködésével. 9: Pontos időjelzés, hírek. 9.30—12-ig: Rádió Anna-hál. Dr. Bevilacqua Béla bevezetőjét előadja: Ma- tány Antal, a Nemzeti Színház tagja. A m. kir. 1. honvéd gyalogezred zenekarának, Suky Tóni és cigányzenekarának táncczenéje, to- vábbá tánclemezek.
Külföld: 11.00: Bécs: Délelőtti zene. 12.45: Milánó: Rádió-kvartett. 4.00: Bern: Hangver- seny. München: A müncheni mesterdalnokok. 4.15: Hamburg: Brémai dalok. 4.30: Lipese: Hangverseny. Breslau: Szórakoztató zene. 4.35: Milánó: Hangverseny. 5.00: Brinn: Hangverseny. Brinn: Hangverseny. Nápoly: Hangverseny. Prága: Hangverseny. 5.15: Mi- lánó: Gyermekkarének. 6.00: Hamburg: Hang- verseny. Langenberg: Délutáni hangverseny. 6.10: Brinn: Énekhangverseny. 7.00: Brinn: Tarka est. 7.20: Kattowitz: Esti hangverseny. Breslau: Kamarazene. Brinn: Kamarazene. 9.00: Brinn: Hangverseny. 9.15: Hamburg: Népszerű hangverseny. 10.00: Bern: Hangver- seny. Langenberg: Kamarazene. 10.30: Ber- lin: Táncczene. Kattowitz: Táncczene.

KÖZGAZDASÁG

Terménytőzsdé.
Budapest, július 25.
Határildőzlet: Buza: Október 28.22 14. 28. zárlat 28.26—28.28. Március 30.44. 36. 48. 52. zárlat 30.52—30.54. Rozs: Október 25.32. 24. 46. zárlat 25.46—25.48. Március 27.10. 16. 32. zárlat 27.30—27.32. Tengeri: Május 25.62. 74. 70. 78. 76. zárlat 25.74—76. Július 29.50. 54.
Készárnyilet hivatalos áriegyzései: Buza: tiszai 77 kg 27.50—27.60. 78 kg 27.75—27.85. 79 kg 28—28.10. 80 kg 28.10—28.20. felsőtiszai 77 kg 27.40—27.50. 78 kg 27.65—27.75. 79 kg 27.90—28.00. 80 kg 28—28.10. fejeirmegyei 77 kg 27.20—27.30. 78 kg 27.45—27.55. 79 kg 27.75—27.85. 80 kg 27.85—27.95. Pestvidéki rozs 24.25—24.50. egyéb rozs 24.25—24.50. takarmányárpa I 24.75—25.25. takarmányárpa II 24.50—24.75. felsőmagyarországi sörárpa 29.50—30.00. egyéb sörárpa 28.29.00. repce 42—42.50. tiszai tengeri 29.65—29.95. egyéb tengeri 29.25—29.50. zab I. 32—32.50. zab II. 30.50—31.00. korna 21.25—21.50.
Valutaárfolyamok.
Budapest, július 25.
Angol font 27.95—28.10. Belga frank 79.95—80.25. Cseh korona 16.96—17.04. Dán korona 152.90—153.40. Dinár 10.03—10.09. Dollár 570.40—572.40. Francia frank 22.60—22.80. Hollandi forint 230.55—231.55. Lengyel zloty 64.15—64.45. Lei 3.45—3.50. Lira 30.10—30.35. Német márká 137—137.50. Norvég ko- rona 153—153.60. Osztrák schilling 80.7581.10. Spanyol pezeta 94.20—94.80

Svájci frank 110.50—110.90. Svévi ko- rona 153.20—153.80.

A debreceni állatvásár.
A keddi lóvásáron közepes volt a fel- hajtás, a kereslet is közepes volt. Leg- inkább silány minőségű rossz lovakat hajtottak fel. Jobb ló 400—600 pengőig, közepes minőségű 300—400 pengőig, silányabb minőségű 30 pengőtől felfelé kelt.

A szarvasmarhavásárban ugy a fel- hajtás, mint a kereslet közepes volt. Vágómarha ára 60—92 fillérig kelt különként élőszulban. Szopos borju 1 pengőtől 1.25 pengőig kelt. Jármos ökör párja 700—1200 pengőig, míg a fejős tehén ára 240—700 pengőig mozgott.

MOZI

VIGSZINHAZ: Két sláger! A grófkisasz- szony és a pincér, színmű 7 felvonásban. A főszerepekben: Xenia Desny és Hans Brause- wetter. Megelőzi: Az arizonai csodalovas, ka- landos történet 8 felvonásban. A főszerepben Ken Maynard. — Péntektől: Világattrakció! Roham (A pokol katonái), a főszerepekben Charles Farrel, Noah Berry és Mary Astor.
URANIA: Világattrakció! Kelet lángokban, történet napjainkból a távol keletről 10 fel- vonásban. A főszerepekben Lon Chaney, Wil- liam Haines és Eleanor Boardmann. Megelőzi: Otash és Perl Mutte, avagy Cégtársak mind- haláláig, vidám newyorki történet 6 felvonás- ban. Péntektől: Vigjáték attrakció! Mindenki benne van!, a főszerepekben Willi Fritsch, Olga Tschschowa és Hans Junkermann.

SPORT

Megérkeztek a magyar versenyzők Amsterdamba.

Kedden este 11 órakor gördült be Amsterdamba a magyar atléták és vívók vonata, amelyet a már ott levő vezérkar és újságíró had várt. A ver- senyzők az utat kellemesen töltötték el, csupán Gerő és Raggambí, a két sprinter gyengélkedett, de most már ők is jól érzik magukat.
A pályaudvarról autóbuszokon egye- nesen az olimpiai szállásra hajtottak, ahol már terített asztal várta a ver- senyzőket. Szerdán könnyű tréningeket is tartottak és a nemzetközi konkur- renciában máris feltűnt Szepes nagy formája, amelyet 65 méteres gerelydo- básaival támasztott alá.

Kedden kisorsolták az előtuta- mok résztvevőit is. 100 méteren Gerőnek Burton (Délafrika) és egy svájci sprinter lesz az ellenfele, míg Raggambí Charlton (Ausztrália), Alva- rató (spanyol) és Burns (India) szemé- lyében jutott könnyű versenytársakhoz. 200 méteren már nem sikerült ilyen szerencsésen a sorsolás. Gerő belga és francia ellenfeleken kívül indus és mexi- kói versenytársakat is kapott. Raggam- binak pedig egy kanadai, délafrikai és argentinai sprinterrel kell megküzdeni a továbbjutásért. 400 méteren Barsinak a svájci Martin lesz legerősebb ellenfele, de 800 méteren a világrekorder francia Martin és egy esomó ir. finn, mexikói stb. nagysággal jutott egy előfutamba. Összeállította a NASz a versenyek rendezőségét is. A magyarok a mult olimpiadok után most is erősen képvil- selve vannak. Stankovits Szilárd tagja az állandó ötös bizottságnak, amely a versenyeket irányítja. Zuber Ferenc célbíró lett. Moldoványi István dr. tér-

MOSOTT RONGYOT veszünk!
Hegedüs és Sándor Rt.
könyvnyomda
Plac u. 49.
MENEKÜLT ÓRÁS
szakszerűen, meglepő olcsón vállal javításokat
RAKÓCZI UCCA 36.

mérő. Sándor Alfonz pedig időmérő lett.

Nagy vita volt az indító személye körül is, végre az angol dr. Moir sze- mélye mellett döntöttek, aki már Pá- risban is kitűnően bevált. C. ogia indi- tani az összes sprintversenyeket és sta- fétákat, míg egyéb versenyekben az amerikai Taylor és a német Miller is fog starterként fungálni.

A Husos mérkőzéssel kezd a Bocskay a szezon.

Hosszu pihenő után vasárnap lép pályára a Boesky legénysége és a II. liga egyik legerősebb, az új szezonra legkomolyabban készülő csapatát, a Husos látia vendégül. A futballra éhes közönség szép sportot fog látni, mert a Husos sok új játékosal mutatkozik be és a Boeskynek ezek ellen nehéz lesz megbizonyítani felsőbbiségét.

Tennisz.

A Debreceni Torna Egyesület házi teniszversenyének eredményei: Grün- berger, Sándor—Füst II. Sajó II. 6:4. S:6. Miklós Béla—Gábor 6:4. 6:3. Sajó II. Kovács M.—Füst II. Lobsteinné 7:5 (holnap folytatva.)

Levente serleg-lövészverseny Berettyóújfaluban.

A leventéket, mint ismeretes, a cél- lövészetben is kiképezik és a levente- versenyek műsorán állandóan szerepel a céllovészet is. A fontos sportnak fej- lesztése érdekében szeptember 9-én vármegyei lövészverseny lesz Berety- tyóújfaluban, amelyen a győztes csapat elnyeri a vándor ezüstserleget, az egyéni verseny győztese pedig Bihar- megye levente lövészbajnoki címet kapja és a bajnoki szallagon 5 nagy ezüstözött érmet. Az előmérkőzéseket augusztusban tartják meg és a bajnoki mérkőzések csak a tíz legjobb levente egyesület vesz részt 5—5 taggal. A baj- noki verseny egyuttal hathatósan fogja előmozdítani azt a célt is, hogy Bihar- vármegye leventéi a győzelem remé- nyével vehessenek részt a szeptember 20-án, 21-én és 22-én megtartandó bu- dapesti országos lövészversenyen.

Eladó ócska épület

A Kossuth ucca 35. sz. ház udvarán álló keresztépület lebontásra kerül. A bontásra és az összes kikerülő anvagok megvételére zárt ajánlatok beadán- dók ref. egyház g. gondnoki hivatalá- ban (Kálvin tér 17.) augusztus hó 1-én déli 12 óráig. Ugyanott előzetes felj- lágozás.

Hölgyek figyelmébe!

olcsó nap

KOMLÓS
MODELLHÁZÁBAN

Elegáns mosó selyemruha min- den színben — — **P 18**

Divatos jumperruha minden színben — — — **P 22**

Szintartó voáruha minden szín- ben — — — — **P 7**

Angol mintás tavaszi kabát **P 25**

ELŐFI...
PÉNGŐ...
FÖLDI...
KIADÓ...
DEBR...
N...
A r...
gyom...
kötele...
lyen s...
alálk...
letből...
posha...
lenül...
lágból...
„több...
gyerm...
becsül...
cium i...
az idő...
jóval...
alig ka...
pénzbe...
dott m...
megbec...
A sz...
rosház...
azonba...
republ...
tek vol...
képen...
gyűlés...
pártoló...
Alig le...
jobban...
semmit...
abban...
egykor...
ingeny...
tatni a...
vannak...
szerezn...
minek...
összcha...
kor ilt...
mánya...
sze az...
vagyona...
zottsági...
tási és...
megjele...
közgyűl...
is munk...
fogadni...
azok a...
a való...
volna, m...
lán mi...
jövő ner...
Ez a...
tisztelt...
ból nagy...
meg nem...
a város...
a dedap...
ross le...
a dedun...
látszik...
ciumon...
nem kap...
ahol csa...
mokratik...
gatásunk...
ján. Ezt...
forgatják...
keseredik...
begyűjtik...
ges népr...
vagy kor...
szás, min...
Lehetn...
szélest...
mint am...
Sándor...
közigazg...
nagyon...
hogy meg...
názások...
bályozási...
ügyeinél...
mára, a...
külsősége...
táló tizez...
programo...
lek elé dr...
nyit ér...
autótúra...